Trafikutskottets betänkande 1986/87:13

om anslag till Trafiksäkerhet (prop. 1986/87:100 bil. 8)

TU 1986/87:13

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas förslag om anslag för nästa budgetår m.m. som regeringen har förelagt riksdagen i budgetpropositionens bil. 8 (kommunikationsdepartementet) under avsnittet C. Trafiksäkerhet (s. 59–71) jämte yrkanden som framförts i fem motioner.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i här aktuell del av budgetpropositionen och föreslår att motionsyrkandena avslås eller lämnas utan åtgärd.

M-ledamöterna reserverar sig mot utskottsmajoritetens beslut att avstyrka motionsförslag om att anslaget under punkt C 1. Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration skall avgiftsfinansieras.

SJÄTTE HUVUDTITELN

Trafiksäkerhet

1. Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration

I proposition 1986/87:100 bil. 8 (kommunikationsdepartementet) har regeringen under avsnitt C. Trafiksäkerhet punkt C 1. (s. 61–63) föreslagit riksdagen att till Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag på 26 151 000 kr.

Motionerna

1986/87:T224 av Rolf Clarkson m. fl. (m) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 3–4),

3. att riksdagen avslår regeringens förslag till anslag till Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration C 1., 26,151 milj. kr.,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avgiftsfinansiering av trafiksäkerhetsverksamhet i denna del.

1986/87:T411 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts angående vidareutbildning av äldre bilförare.

1986/87:T425 av Wiggo Komstedt (m) vari yrkas att riksdagen som sin

1 *Riksdagen 1986/87. 15 saml. Nr 13*

mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående trafiksäkerhetsverkets roll i trafiksäkerhetsarbetet.

1986/87:T929 av Jan Sandberg (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om en återgång till den tidigare ansvars- och anslagsfördelningen mellan NTF och TSV.

Utskottet

Trafiksäkerhetsverket (TSV) är central förvaltningsmyndighet för frågor om säkerheten i vägtrafiken i den mån dessa inte hör till någon annan myndighet.

Från anslaget Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration betalas kostnaderna för verkets styrelse, rådet för samordning och planering, trafikbyrån samt för vissa tjänster inom planeringsenheten, kanslibyrån, juridiska enheten och inom den regionala organisationen. Vidare inryms verkets kostnader för informationsverksamhet samt för materialundersökningar och utredningar. För innevarande budgetår har under anslaget anvisats ett belopp av 25 057 000 kr. För nästa budgetår föreslås i propositionen en medelsanvisning av 26 151 000 kr.

En trafiknämnds beslut rörande lokala trafikföreskrifter kunde tidigare överklagas hos länsstyrelsen, vars beslut i sin tur kunde underställas regeringens prövning. Genom en ändring i lagen (1978:234) om trafiknämnd (prop. 1986/87:34, TU 9, rskr. 75) gäller sedan den 1 januari 1987 att länsstyrelses beslut i stället får överklagas hos TSV. Verkets beslut får ej överklagas. Förändringen innebär att regeringskansliet (kommunikationsdepartementet) avlastas visst arbete, samtidigt som TSV:s kostnader kan förväntas öka. Utskottet förutsätter att en ökad belastning på TSV:s anslag kan finansieras genom omprioriteringar inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

I anslutning till behandlingen av regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår behandlar utskottet i det följande motionsförslag om vidareutbildning av äldre bilförare, om trafiksäkerhetsverkets roll i trafiksäkerhetsarbetet och om en återgång till den tidigare gällande ansvars- och anslagsfördelningen mellan NTF och TSV samt om finansieringen av den aktuella verksamheten.

Antalet äldre bilförare ökar mycket snabbt. De äldre förarna utsätts också i vissa avseenden för större risker i trafiken än yngre förare. Mot denna bakgrund har för budgetåret 1986/87 från förevarande anslag avsatts ett engångsbelopp om 450 000 kr. för ett särskilt projekt angående *informationsverksamhet om och till äldre bilförare*.

I motion T411 (fp) beklagas att TSV:s informationsinsats gentemot de äldre bilförarna inte inrymmer åtgärder för att främja utbildning och studieinitiativ. Det skulle enligt motionären vara en angelägen uppgift för TSV att exempelvis ta fram kursmaterial för studiecirklar för denna förarkategori.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att projektet med informationsverksamhet om och till äldre bilförare har kommit till stånd. Det är enligt utskottets uppfattning viktigt att det i det allmänna trafiksäkerhetsar-

betet ges tillbörligt utrymme åt de problem som hör samman med dessa förare. Utskottet förutsätter att TSV även i fortsättningen uppmärksammar de äldre förarnas situation och att verket härvid tar initiativ till de insatser av skilda slag som kan behövas. Utskottet är därför inte berett att förorda några åtgärder med anledning av motionen, varför den avstyrks.

Riksdagen beslutade i april 1982 om vissa riktlinjer för trafiksäkerhetsarbetet (prop. 1981/82:81, TU 19 och 26, rskr. 231). I fråga om informationsverksamheten innebar riksdagsbeslutet att en *omfördelning av roller och resurser mellan TSV och NTF* skulle ske. TSV skulle i fortsättningen svara för "sakinformation" och NTF för "pläderande information". TSV:s medel för pläderande information skulle efter hand – under tre år – överföras till NTF.

I motion T425 (m) anförs bl. a. att ansvaret för trafiksäkerhetsarbetet bör åvila ett statligt organ. Sedan ansvaret för den s. k. pläderande trafikinformationen överfördes från TSV till NTF har enligt motionären arbetet med trafikinformation haltat; det har inte förekommit mycket pläderande information. Medan TSV enligt motionären har genomfört informationskampanjer med god genomslagskraft har NTF under de senaste åren trots anslag från staten och försäkringsbranschen inte förmått att föra ut den information som skulle ha behövts för att förbättra trafiksäkerheten. Motionären finner det mot angivna bakgrund nödvändigt att TSV förstärks genom att verket får ansvaret för trafiksäkerhetsarbetet i dess helhet, innefattande jämväl den s. k. pläderande trafikinformationen.

I en annan motion, T929 (m), tas också upp frågan om förhållandet mellan TSV och NTF. Motionären anför att det nu är hög tid att ompröva riksdagens beslut från 1982 om fördelningen av resurser och roller mellan TSV och NTF. Regeringen bör enligt motionären ges i uppdrag att förelägga riksdagen förslag om en återgång till den tidigare ansvars- och anslagsfördelningen mellan TSV och NTF.

Utskottet har tidigare uttalat uppfattningen att trafiksäkerhetsintressets förankring i en bred folkopinion utgör en tillgång, som på allt sätt bör tillvaratas för att främja en ökad trafiksäkerhet. Därvid har utskottet understrukit vikten av att frivilligorganisationerna på trafikområdet får stöd för sin trafiksäkerhetsfrämjande verksamhet. Utskottet förutsätter därför att medel till NTF:s trafiksäkerhetsinformation kanaliseras även till de enskilda organisationerna.

Utskottet vill vidare peka på att en av TSV:s huvuduppgifter är att samordna trafiksäkerhetsarbetet. Detta sker numera i rådet för samordning och planering. För den regionala samordningen planeras samordningsgrupper i varje län.

Den s. k. pläderande informationen har enligt utskottets uppfattning stor betydelse i trafiksäkerhetsarbetet. Det är därför ytterst angeläget att informationen utformas och sprids på ett sådant sätt att den verkligen blir effektiv. Utskottet förutsätter att regeringen följer verksamheten och noga prövar om några förändringar är erforderliga. Samtidigt kan utskottet konstatera att arbetet i rådet för samordning och planering har påbörjats först under verksamhetsåret 1985/86. Den fördelning av informationsuppgifterna mellan TSV och NTF, som riksdagen beslutade om 1982, har fullt ut gällt endast i något år.

Utskottet är mot bakgrund av det anförda inte berett att nu förorda någon annan fördelning av ansvar och resurser för trafiksäkerhetsinformationen än den rådande. Motionerna avstyrks därför.

I anslagsframställningarna inför budgetåren 1982/83–1984/85 föreslog TSV att nu aktuellt anslag skulle *avgiftsfinansieras*. Föredraganden avvisade emellertid förslagen. Även riksdagen har avvisat i motioner framförda förslag om avgiftsfinansiering.

I motion T224 (m) framhålls att avgiftsfinansiering av anslaget nu bör genomföras. Motionärerna begär därför att riksdagen skall avslå regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget (yrkande 3) och att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att den verksamhet som avses med anslaget skall avgiftsfinansieras (yrkande 4).

Någon anledning för riksdagen att ändra sitt ställningstagande i berörda fråga finns enligt utskottets mening inte. Utskottet avstyrker därför motionen i här aktuella delar.

Regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget föranleder inte någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. beträffande *vidareutbildning av äldre bilförare*
att riksdagen avslår motion 1986/87:T411 (fp),

2. beträffande *TSV:s och NTF:s roller i trafiksäkerhetsarbetet*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:T425 (m) och 1986/87:T929 (m),

3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:T224 (m) yrkandena 3 och 4 till *Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag på 26 151 000 kr.

2. Trafiksäkerhetsverket: Fordon och körkort

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 2. (s. 63–65) och hemställer

att riksdagen till *Trafiksäkerhetsverket: Fordon och körkort* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.

3. Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m. m.

Regeringen har under punkt C 3. (s. 66–68) föreslagit riksdagen att *dels* till Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag på 1 000 kr., *dels* bemyndiga regeringen att göra de jämkningar mellan anslagen C 2. och C 3. som föredragande departementschefen förordat.

Motionen

1986/87:T413 av Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående omtillverkning av körkort.

Utskottet

Den aktuella verksamheten är avgiftsfinansierad. Kostnader för bil- och körkortsregistrering, framställning och distribution av körkort, registreringsskyltar m. m. täcks av registerhållnings- och skyltavgifter samt av särskilda avgifter för körkort. För att täcka kostnaderna för uppbörd av vägtrafikskatt och administration av felparkeringsavgifter får verket avräkna ett visst belopp per fordonsskatt resp. felparkeringsavgift. En del av inkomsterna skall täcka kostnaderna vid länsstyrelsernas bil- och körkortsregister. Till statsverket inlevereras vidare 5 % av inkomsterna för att täcka vissa verksamhetsanknutna kostnader inom statsförvaltningen.

Föredragande departementschefen anför bl. a. att regeringen tidigare har beslutat att inte bifalla verkets förslag om höjda avgifter i vissa fall för registreringsskyltar och körkortsunderlag med hänsyn till regeringens inflationsmål och inom anslaget ackumulerade överskottsmedel. Det skulle enligt föredraganden vara ändamålsenligt att regeringen får besluta om de jämkningar mellan anslagen C 2. och C 3. som kan behövas. Detta bemyndigande bör enligt föredraganden gälla även anslagen för budgetåret 1986/87.

Utskottet har inte något att erinra mot det föreslagna bemyndigandet.

I motion T413 (fp) riktas kritik mot de rutiner som gäller vid tillverkning av körkort. Motionären anför bl. a. att körkort i vissa situationer måste omtillverkas, varvid även nytt körkortsunderlag erfordras. Enligt motionären skulle förändrade regler kunna medföra stora besparingar.

Utskottet har erfarit att man inom TSV har uppmärksammat olika problem som hänger samman med de nu gällande reglerna för tillverkning av körkort. Utskottet finner därför att någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen inte är påkallad.

Utskottet har inte något att erinra mot den föreslagna medelsanvisningen under anslaget.

Utskottet hemställer

1. beträffande *tillverkningen av körkort*

att riksdagen lämnar motion 1986/87:T413 (fp) utan särskild åtgärd,

2. att rikdagen till *Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m.m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

3. att riksdagen bemyndigar regeringen att göra de jämkningar mellan anslagen C 2. och C 3. som förordats i propositionen.

4. Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande

TU 1986/87:13

Regeringen har under punkt C 4. (s. 68–71) föreslagit riksdagen att till Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande för budgetåret 1987/88 anvisa ett anslag på 29 100 000 kr.

Utskottet

Nationalföreningens för trafiksäkerhetens främjande (NTF:s) övergripande uppgift är att arbeta för en ökad trafiksäkerhet. NTF:s medlemmar utgörs i huvudsak av riksorganisationer samt länens trafiksäkerhetsförbund och trafiksäkerhetsföreningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Medlen för verksamheten utgörs av anslag från staten, bidrag från trafikförsäkringsbolagen, intäkter från den egna förlagsverksamheten och medlemsavgifter.

I propositionen framhålls bl. a. nödvändigheten av att förbättra bilförares hastighetsanpasssning. Inte minst när det gäller att skapa förståelse för hastighetsbegränsningar är den pläderande informationen och NTF:s insatser enligt föredraganden av stor betydelse. Enligt föredragandens förslag bör NTF beviljas 2 milj. kr. i engångsanslag för att kunna genomföra en omfattande hastighetskampanj.

Utskottet har inte något att erinra mot den i propositionen föreslagna medelsanvisningen.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag på 29 100 000 kr.

Stockholm den 5 mars 1987

På trafikutskottets vägnar

Kurt Hugosson

Närvarande: Kurt Hugosson (s), Birger Rosqvist (s), Olle Östrand (s), Olle Grahn (fp), Gösta Andersson (c), Per Stenmarck (m), Rune Johansson (s), Margit Sandéhn (s), Hugo Bergdahl (fp), Görel Bohlin (m), Sten-Ove Sundström (s), Agne Hansson (c), Viola Claesson (vpk), Jarl Lander (s) och Jan Sandberg (m).

Punkt 1. Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration (mom. 3)

Per Stenmarck, Görel Bohlin och Jan Sandberg (alla m) anser

dels att utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Någon anledning" och slutar med "utskottets sida" bort ha följande lydelse:

Bakgrunden till TSV:s förslag om avgiftsfinansiering av den aktuella verksamheten var bl. a. att den är så integrerad med de redan avgiftsfinansierade verksamheterna vid TSV att verket inte bedömde någon artskillnad föreligga som kunde motivera olikheter i finansieringen.

Utskottet delar denna uppfattning och anser dessutom att det är angeläget att söka finna olika vägar att nedbringa statsverkets kostnader. Anslaget bör därför i enlighet med förslaget i motionen avgiftsfinansieras och således för nästa budgetår föras upp med ett formellt belopp på 1 000 kr.

Vad utskottet sålunda anfört om avgiftsfinansiering av anslaget bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen

a) med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:T224 (m) yrkande 3 till *Trafiksäkerhetsverket: Trafik och administration* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

b) med bifall till motion 1986/87:T224 (m) yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om avgiftsfinansiering av anslaget.

gotab Stockholm 1987 12563